

BIBLIOTEKSPLAN
FÖR
HÖÖRS KOMMUNS BIBLIOTEK
2010-2013

Antagen av Höörs kommuns
kommunfullmäktige 2010- 09-01

INLEDNING

Mycket händer i biblioteksvärlden just nu och det är mycket som påverkar dagens folkbibliotek. Biblioteken är i dag en av samhällets mest komplexa institutioner med en rad olika kärnuppgifter. Biblioteket är ett rum för reflektion, en serviceinstitution för bildning och studier, spridare av läsglädje och har dessutom en kärna som demokratifrämjande arena. Vi påverkas av tekniken och människornas vanor och det sker snabbt.

Höors kommun har haft en biblioteksplan sedan 2006 och det är dags att revidera planen. Den reviderade planen ska bestämma inriktningen för bibliotekens verksamhet under perioden 2010-2013.

En biblioteksplan är ett ”politiskt förankrat dokument som omfattar en analys av det samlade biblioteksbehovet i en kommun och åtgärder för hur dessa behov skall tillgodoses. Denna biblioteksplan skall förutom folkbiblioteksverksamheten också innefatta biblioteksbehovet vad gäller utbildning, omsorg, vård och näringsliv” (Svensk Biblioteksforening)

2005 kompletterades bibliotekslagen¹ med § 7a² ”Bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet skall samverka. Kommuner och landsting skall anta planer för biblioteksverksamheterna”.

Verksamhetsplan för bibliotek och lokala arbetsplaner för skolan utarbetas varje år utifrån biblioteksplanen. Utvärdering sker vid årets slut. Revideringen av biblioteksplanen görs vid periodens slut och beslutas av kommunfullmäktige.

Syftet med att upprätta biblioteksplaner är att förtydliga bibliotekens roll i kommunen samt fastlägga den strategi som ska gälla för kommunens bibliotek

I nedanstående dokument skrivs huvudbiblioteket i Höör med dess filialer som biblioteket.

DAGSLÄGE

Biblioteken i Höör består av ett huvudbibliotek i Höör, tre filialer i Norra Rörum, Snogeröd och Tjörnarps. Både Höörs och Tjörnarps bibliotek är integrerade med skolbibliotek. Filialerna har öppet mellan två och sju timmar per vecka.

Sätoftaskolan har ett eget skolbibliotek med skolbibliotekarie tio timmar och övriga skolor har bokrum och sköts av skolans personal. Inköpen av skolbibliotekens litteratur sker av huvudbibliotek i samråd med skolornas personal.

Enligt Svensk biblioteksforenings sammanställning³ besöker Höörs kommuns invånare biblioteket 6,3 gånger per år, att jämföra med riket på 7,3. Däremot lånar våra låntagare 11,1 bok/invånare och riket ligger på 7.6. Det är framförallt barnbokslånen som gör att vi har dessa fina siffror.

Lokalmässigt är huvudbiblioteket slitet och börjar kännas gammalt. Norra Rörum fick en uppfräschning för några år sedan, Tjörnarps känns fortfarande funktionellt och önskemålet i

¹ SFS 1996:1596

² SFS 2004:1261

³ <http://www.biblioteksforeningen.se/opinion/statistik/pdf/kommunvis/hoor.pdf>

Snogeröd vore en annan, mindre dold placering. Skolbiblioteket i Sätofta är helt nytt. Övriga rum på skolorna som används som bokrum har en högst skiftande standard.

Utbudsmässigt har biblioteket något mindre böcker per invånare än andra bibliotek och när det gäller AV-bestånd och tidskriftsprenumerationer ligger vi ganska långt efter. 80 % av det totala mediebeståndet finns på huvudbiblioteket, men hela beståndet är, genom internt transporter, tillgängligt för alla bibliotekets enheter.

Andelen skolor med bemannade bibliotek är 30 % och i riket ligger det på 52%. I Höörs kommun finns det totalt ca 15 timmar bibliotekarie på skolbiblioteken. Inräknat är inte timmarna Ringsjöskolan har på huvudbiblioteket, där det är öppet för skolan alla skolans undervisningstimmar.

Höörs bibliotek har 4 årsverken bibliotekarie och 3.33 årsverken övrig personal fördelat på 11 personer.

Höörs folkbibliotek har en vision:

I Höör är biblioteket inte begränsat av sina fysiska väggar. Överallt i kommunen där kultur eller kunskap bygger sin borg kikar biblioteken fram mellan stenblocken. Den som stiger innanför biblioteksbyggnadernas portar möts av en inbjudande miljö. Atmosfären andas "Välkommen!" och biblioteken är en naturlig mötesplats för medborgarna.

I en skinande rustning av kompetens och serviceanda bevakar personalen varje medborgares rätt till kultur och kunskap. Här får du inte bara det du vill ha, utan också det du inte visste att du ville ha!

HUR HAR VI JOBBAT MED BIBLIOTEKSPLANEN?

Vi började att gå igenom de dokument som styr en biblioteksplan:

- Bibliotekslagen⁴
- UNESCO:s folkbiblioteksmanifest⁵
- UNESCO:s skolbiblioteksmanifest⁶
- FN:s barnkonvention⁷

Under hösten har vi försökt få in många röster i arbetet med framtidens bibliotek. Vi har arbetat med våra låntagare genom fokusgrupper, enkäter och samtal. Personalen har haft grupparbete med SWOT-analyser, framtidsscenarier och djupa diskussioner samt studiebesök för att se över verksamheten och vad vi önskar av framtiden.

Vi har träffat Barn och utbildningssektorn en gång för att diskutera biblioteksverksamheten med rektorerna och de har sedan fått lämna in planen för skolbiblioteken. Vi har haft en sittning med IT för att diskutera framtida IT-frågor.

Planen har varit på remiss till kulturnämnden.

⁴ <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19961596.HTM>

⁵ www.unesco.se/Bazment/Alias/Files/?skriftett_sex_web

⁶ www.unesco.se/Bazment/Alias/Files/?skriftett_sex_web

⁷ www.unicef.se/barnkonventionen

Mötesplats (Bibliotekslokalerna)

Lokaler och anläggningar för biblioteksverksamhet ska stå i relation till befolkningsmängd. Höörs kommun har ökat med ca 6000 invånare sedan huvudbiblioteket öppnade 1978. De ska vara ändamålsenliga och flexibla. De ska vara inbjudande och vara vårt offentliga vardagsrum.

Biblioteket ska vara en arena för allmänheten som upplevs som en attraktiv mötesplats för att låna, läsa, söka information, delta i arrangemang och aktiviteter eller bara för chansen att möta andra.

Biblioteken ska vara tillgängliga för alla och vi ska arbeta med att ligga i framkant när det gäller att ta fram hjälpmedel för att alla ska få tillgång till ordet.

Detta ska vi nå genom att:

- en nutidsanpassning av Höörs bibliotek samt utökning av lokalerna
- skapa förutsättningar för arrangemang och utställningar
- initiera och aktivt delta i diskussionerna kring ett nytt huvudbibliotek i kommunen
- aktivt arbeta med våra tre filialer
- skapa trygghet och tillgänglighet till Höörs bibliotek genom god utebelysning, vägar och skyltning. Detta gäller själva biblioteket, parkeringsplatsen och bibliotekets handikapparkeringar.

Utbud

Mediebeståndet ska vara aktuellt, brett och mångsidigt samt även rikta sig till grupper med speciella behov. Biblioteket ska följa den tekniska utvecklingen och aktivt använda dess möjligheter. Särskild vikt bör läggas vid den virtuella mediaförsörjningen. Information om utbudet ska vara lätt att hitta och tillgängligt för alla.

Biblioteket ska vara neutralt i partipolitiska och religiösa frågor. Biblioteket ska inte köpa in medier som stöder diskriminering eller som innehåller spekulativt våld. En genomtänkt medieplanering med nolltillväxt i beståndet garanterar ett attraktivt mediautbud. Litteratur som inte finns på biblioteket ska kunna beställas från andra bibliotek.

Folkbiblioteken fortsätter att utverka ”24-timmarbiblioteket”. Det innebär en interaktiv webbplats där medborgarna dygnet runt kan hantera egna lån, söktjänster, få lästips med mera.

Biblioteket använder en teknik som utvecklas i allt snabbare takt. För att ge god service till användarna har biblioteket stort behov av att kontinuerligt skaffa nya tekniska lösningar t.ex. självutlåning med RFID, trådlöst nätverk, SMS-funktion och interaktiva webblösningar.

Detta ska vi nå genom att:

- stor hänsyn tas till besökarnas inköpsförslag.
- höja personalens kompetens inom nya medier.
- införa ny teknik

Marknadsföring

Biblioteket måste vässa sin marknadsföring både externt och internt.

Kompetensutveckling av personalen genomförs kontinuerligt med tonvikt på utvecklingsarbete, ny teknik och förhållningssätt.

Besökarna möts av omväxlande och intresseväckande utställningar och skyltexponeringar

Detta ska vi nå genom att:

- inrätta ett biblioteksråd för diskussioner om bibliotekets nutid och framtid.
- skapa en bättre dialog med media

Vuxenverksamhet

I det livslånga lärandet har biblioteket en viktig roll att bistå med kunskap kring att finna information och därmed höja bibliotekskompetensen bland medborgarna.

Biblioteket ska bedriva en aktiv beståndsuppbyggnad av media, i tryckt och elektronisk form.

Biblioteken ska ha ett generöst öppethållande och stimulera till ökat besökande.

Ett av våra stora uppdrag är att lyfta fram de litterära upplevelserna.

Folkbiblioteken är en viktig del av det lokala kulturlivet och en mötesplats för kulturella upplevelser. Inom ramen för folkbibliotekens uppdrag ska programverksamhet och utställningar erbjudas för alla åldrar.

Detta ska vi nå genom att:

- anordna minst 2 författaraftnar/år
- anordna kurser i biblioteksanvändning och informationsteknik
- skapa skönlitterära möten typ bokcaféer, studiecirklar

Barn- och uppsökande verksamhet

Barn och ungdomar är en prioriterad målgrupp. Litteraturens betydelse för språkutveckling är grundläggande. Folkbiblioteket samarbetar aktivt med barnhälsovård, förskola, familjedaghem, fritidshem och skola för att nå ut med läsfrämjande åtgärder.

Biblioteket erbjuder biblioteksservice till äldreboenden och gruppboende samt ”Boken kommer”-service till de låntagare som ej kan ta sig till biblioteket på grund av funktionshinder. Nära knutet till denna biblioteksservice är anpassade medier såsom lättläst litteratur, storstilsböcker och talböcker.

Detta ska vi nå genom att:

- följa kommunens lästråd
- ett författarbesök per år för barn
- jobba för att vi får barnkulturpåsen till oss
- fånga upp nya ”Boken kommer”-låntagare
- lyhördhet gentemot den sociala sektorn inom kommunen
- effektiv omvärldsbevakning av anpassade medier

Samverkan

Redan idag samspelar biblioteket med aktörer i och utanför kommunen.

Inom kommunen är det Barn- och utbildningssektorn, Social sektor, IT-avdelningen och kulturnämnden, som är aktuella för samverkan, men biblioteket är alltid öppna för andra och nya samverkansmöjligheter. Utanför Höörs kommun är det framförallt Regionen Skånes avdelning Bibliotek, bildning och media, vilka står för det regionala samarbetet mellan kommunerna när det gäller bland annat kompletterande medieförsörjningen och utbildning. Denna samverkan bör förtydligas och i några fall komma till uttryck i avtal och formellt partnerskap.

Vi vill betona att samverkan bygger på gemensamma intressen. Det är alltså inte så att biblioteken har en missionerande roll och så att säga vill komma in i de andra verksamheterna. Det är snarare så att de har något värdefullt att erbjuda och det gäller att hitta formerna för ett ömsesidigt engagemang och de medverkande parternas olika åtaganden.

Detta ska vi nå genom att:

- lyfta frågor till en högre beslutsnivå
- prioritera samarbetet med skolan

Skolbiblioteken

Skolbiblioteket har en viktig funktion i skolans uppdrag

- att hjälpa eleven att utvecklas sin läs- och skrivförmåga.
- att hjälpa eleven att hantera och kritiskt granska information.

Skolbiblioteket ska bidra till skolans pedagogiska utveckling och vara ett stöd för lärarna i deras verksamhet. Biblioteket har en lärande roll och ska vara en integrerad del av undervisningen. Bibliotekspersonalen ska ge eleverna uppmuntran och stimulans så att de kan förverkliga sina kunskapsmål.

Bibliotekspersonalen ska aktivt bedriva olika former av läsfrämjande verksamhet med mål att uppmuntra elevernas läsande och stödja dem i deras läs-, skriv- och språkutveckling. Alla elever ska ges möjlighet att ta del av bibliotekets resurser utifrån vars och ens egna förutsättningar.

Eleverna ska ges handledning och träning i informationssökning och tillgång till ett kritiskt perspektiv på informationsmängden. Detta arbete ska bedrivas i anslutning till skolämnena av lärare och bibliotekarie i samarbete.

Skolbiblioteket ska belysa frågor om jämställdhet och mänskliga rättigheter. Skolbiblioteket ska utifrån de egna förutsättningarna erbjuda verksamhet av så hög kvalitet som möjligt genom generösa öppettider, kvalificerad personal, goda medier, moderna verktyg och möjlighet till koncentration och arbetsro.

Detta ska nås genom att

barn- och utbildningssektorn

- tillser att varje skola har en fungerande skolbiblioteksverksamhet.

biblioteket

- samverkar med Barn- och utbildningssektorn kring skolbiblioteksverksamheten.
- verkar för att göra folkbiblioteksfilialerna tillgängliga för barn/elever under skoltid.
- ansvarar för administrationen av biblioteksdatasystem